

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Факультет фізичної культури та спорту
Кафедра спорту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи

О. А. Кузнецова

27 серпня 2019 р.

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
САМБО**

Ступінь бакалавра

Галузь знань: 01 Освіта /Педагогіка
спеціальність 017 Фізична культура та спорт
освітня програма Фізична культура і спорт: тренер з видів спорту

Миколаїв - 2019 рік

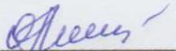
Розробник: Чумаченко Олександр Юрійович, доцент кафедри спорту, доктор філософії в галузі біології

Програму схвалено на засіданні кафедри спорту

Протокол № 1 від 27 серпня 2019 року
Завідувач кафедри спорту (Славітяк О.С.)

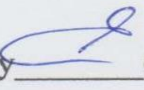
Програму погоджено навчально-методичною комісією факультету фізичної культури та спорту

Протокол від «27» серпня 2019 року № 1

Голова навчально-методичної комісії (Литвиненко О. М.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією університету

Протокол від «27» серпня 2019 року № 14

Голова навчально-методичної комісії університету (Кузнєцова О. А.)

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Самбо» складена доц. Чумаченко О.Ю. відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра 017 Фізична культура і спорт.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є новітні знання теорії і методики викладання самбо, сучасна система підготовки борців, а також формування професійно-педагогічних знань, умінь і навичок вчителів фізичної культури.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою навчальної дисципліни є здобуття студентами теоретичних знань і практичних вмінь та навичок з теорії і методики викладання самбо, необхідних для роботи в середніх загальноосвітніх навчальних закладах.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Самбо» є:

Вивчити:

- спеціальні знання з питань боротьби самбо, долікарської медичної допомоги;
- основи гігієни, техніки безпеки та профілактики травматизму на заняттях з самбо; класифікацію та термінологію; основи організації, проведення та управління змагальною та тренувальною діяльністю;
- основи системи підготовки спортсменів у самбо, спортивного тренування у самбо; перспективне, поточне та оперативне планування підготовки спортсменів у самбо;
- здійснювати медико-біологічний і психолого-педагогічний контроль стану організму в процесі проведення занять;

Ознайомити:

- з розвитком функціональних систем організму та зміцнення здоров'я студентів;
- з розвитком фізичних якостей студентів;
- з забезпеченням високого рівня працездатності.
- з умінням формулювати конкретні завдання викладання самбо різним групам населення, в підготовці спортсменів різного віку і кваліфікації;
- умінням оцінювати якість виконання окремих вправ і ефективність занять самбо в цілому;
- застосовувати практичні форми, методи і засоби самбо у взаємодії з суб'єктами освітнього процесу;
- застосовувати у практичній діяльності одержані знання, використовувати сучасні засоби і методи спортивного тренування в підготовці спортсменів до участі в змагальній діяльності.

Передумови для вивчення дисципліни: вивчення наступних дисциплін «Теорія та методика фізичного виховання», «Боротьба та методика викладання», «Теорія та методика викладання обраного виду спорту».

Очікувані результати навчання:

ПРН 8. Виконує визначені види рухових дій для занять масовим спортом; дотримується рекомендацій щодо тривалості та інтенсивності оздоровчої рухової активності протягом тижня; веде здоровий спосіб життя та здає встановлені тести і нормативи щорічного оцінювання фізичної підготовленості населення України.

ПРН 13. Демонструє знання теоретичних засад використання рухової активності людини під час дозвілля для збереження здоров'я, зокрема, спортивного туризму й орієнтування на місцевості; проводить оцінку рухової активності; складає план кондиційного тренування; розробляє та організовувати фізкультурно-оздоровчі заходи для різних груп населення.

ПРН 14. Пояснює принципи, мету, завдання, засоби та методи спортивної підготовки, обговорює особливості змагальної діяльності та організацію й проведення спортивних змагань, структуру тренувального процесу, основи відбору і орієнтації спортсменів, основи моделювання та прогнозування у підготовці спортсменів; визначає позатренувальні та позазмагальні засоби стимулювання працездатності та відновлювальних процесів.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

- ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 2. Здатність планувати та управляти часом.
- ЗК 3. Здатність спілкуватися українською мовою (усно та письмово).
- ЗК 4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 7. Здатність працювати в команді.
- ЗК 8. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК 9. Навики здійснення безпечної діяльності.

II. Фахові:

- ФК 1. Здатність використовувати під час навчання та виконання професійних завдань знань про будову тіла людини та механізми життєдіяльності її організму, фізіологічні та біохімічні основи адаптації до фізичних навантажень різної спрямованості.
- ФК 2. Здатність використовувати під час навчання та виконання професійних завдань базові знання з теорії і методики фізичного виховання та спортивної підготовки.
- ФК 8. Здатність використовувати під час навчання та виконання професійних завдань базові знання із загальної теорії здоров'я та здатність до інтегрування знань про принципи, шляхи та умови ведення здорового способу життя.
- ФК 9. Здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар.
- ФК 10. Здатність здійснювати організацію діяльності з використанням різних видів та форм рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя, зокрема, зі спортивного туризму й орієнтування за топографічними картами та іншими засобами навігації.
- ФК 12. Здатність розв'язувати практичні проблеми за невизначених умов в окремих напрямках фізичної культури і спорту.
- ФК 13. Здатність до ініціативності, відповідальності та навичок до безпечної діяльності відповідно до майбутнього профілю роботи, галузевих норм і правил, а також необхідного рівня індивідуального та колективного рівня безпеки у надзвичайних ситуаціях.

На вивчення навчальної дисципліни «Самбо» відводиться 180 годин (6,0 кредити за ECTS).

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Кредит 1.

- Тема 1. Вступ. Історія розвитку боротьби самбо.
- Тема 2. Рекомендації щодо ведення боротьби самбо.
- Тема 3. Техніка прийомів страхування та самострахування.

Кредит 2.

- Тема 4. Найбільш поширені види пересувань.
- Тема 5. Захвати й виведення з рівноваги. Кидки.
- Тема 6. Прийоми захисту.

Кредит 3.

- Тема 7. Партер. Удушення, стиснення.
- Тема 8. Комбінації атакуючих і контратакуючих зв'язок.
- Тема 9. Особливості виконання прийомів з боротьби самбо.

Кредит 4.

- Тема 10. Класифікація прийомів рукопашного бою без використання зброї.
- Тема 11. Ударні частини тіла. Життєво важливі точки. Анатомо-фізіологічні основи.
- Тема 12. Прийоми нападу.

Кредит 5.

- Тема 13. Техніка нанесення ударів руками.
- Тема 14. Техніка нанесення ударів ногами.

Тема 15. Практика ведення двобою проти кількох суперників.

Кредит 6.

Тема 16. Прийоми рукопашного бою проти суперника зі зброєю.

Тема 17. Фізична підготовка бійця.

Тема 18. Подолання відчуття страху.

Тема 19. Вправи для зняття болю. Самоконтроль бійця з рукопашного бою.

3. Рекомендована література

Базова

1. Зиамбетов, В.Ю. Самооборона, ее правовые основы и методика ее применения: конспект лекций: учебное пособие / В.Ю. Зиамбетов; Министерство образования и науки Российской Федерации. - Оренбург: Оренбургский государственный университет, 2015. - 106 с.: ил. - Библиогр.: с. 102-103. - ISBN 978-5-7410-1257-4; То же [Электронный ресурс]. - URL: <http://biblioclub.ru/index.php?page=book&id=364906> (01.12.2016).
2. Кокурин, А.В. Подготовка борцов греко-римского стиля с учетом анатомо-физиологических особенностей организма: учебное пособие / А.В. Кокурин, А.А. Щанкин. - М.; Берлин: Директ-Медиа, 2015. - 97 с.: ил. - Библиогр. в кн. - ISBN 978-5-4475-4906-0; То же [Электронный ресурс]. - URL: <http://biblioclub.ru/index.php?page=book&id=362767> (10.10.2016).
3. Махов, С.Ю. Правовые основы самообороны: учебное пособие / С.Ю. Махов; Межрегиональная Академия безопасности и выживания. - Орел: МАБИВ, 2014. - 126 с.: табл., схем. - Библиогр. в кн.; То же [Электронный ресурс]. - URL: <http://biblioclub.ru/index.php?page=book&id=428626> (01.12.2016).
4. Прикладная физическая подготовка и основы самообороны [Текст] : учеб. пособие : рек. УМО по образованию в обл. подгот. кадров в качестве учеб. пособия для вузов / Г. А. Колодницкий [и др.]. - Новосибирск : АРТА, 2011

Допоміжна

1. Алексеев, Р. Учимся падать правильно [Текст] / Алексеев, Р. // Здоровье детей. - 2009. - №15. - С.22-24. - С. 2009.
2. Бхагван Шри Раджнеш Медитация: искусство внутреннего экстаза – Делі, 1977.
3. Вельмякин В.Н. Боевое самбо и рукопашный бой для спецвойск. – Рязань, 1995.
4. Волков В.П. Курс самозащиты без оружия. – М., 2015.
5. Выходят на арену силачи..." [Текст] // Энциклопедия для детей. Т.20: Спорт. - М. - С.369-385. - С. М., 2014.
6. Греко-римская борьба [Текст] : учеб. для высш. учеб. заведений физ. культуры / Ю. П. Замятин [и др.] ; ред.: А. Г. Семенов, М. В. Прохорова. - Москва : Олимпия Пресс, 2015.
7. Греко-римская борьба [Текст] : учеб. для студентов СПО / ред. Ю. А. Шулика. - Ростов-на-Дону : Феникс, 2014.
8. Гупало, Е. Древние боевые искусства и новые виды спорта [Текст] / Гупало,Е. // Энциклопедия для детей. Т.20:Спорт. - М. - С.402-413. - С. М.,2015.
9. Дехтярьов І.П. Бокс. – М., 2015.

Інформаційні ресурси

1. Издательский Дом Первое сентября [Электронный ресурс]. - Режим доступа : <http://1september.ru/>
2. Научно-теоретический журнал «Теория и практика физической культуры» [Электронный ресурс]. - Режим доступа :<http://lib.sportedu.ru/Press/ТРФК/>
3. Научный портал «ТЕОРИЯ.РУ» [Электронный ресурс]. - Режим доступа :<http://www.teoriya.ru/>
4. Научно-методический журнал «Физическая культура: воспитание, образование, тренировка» [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://lib.sportedu.ru/press/fkvot/>

1. Федеральный портал Российское образование [Электронный ресурс]. - Режим доступа:http://www.edu.ru/index.php?page_id=242

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік

5. Засоби діагностики успішності навчання

Максимальна рейтингова оцінка за вивчення дисципліни протягом семестру оцінюється сумою набраних балів і становить 600 балів.

Діагностичний розділ визначає диференційований та об'єктивний облік результатів навчальної діяльності студентів і включає в себе ряд підрозділів (блоків):

- контроль засвоєння теоретичних знань (опитування на практичних заняттях)
- оцінювання письмових завдань;
- перевірка та оцінювання самостійної роботи студентів;
- індивідуальне науково-дослідне завдання;
- використання пакетів тестів;

використання пакетів завдань для підсумкового контролю знань.